

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi polttoainemaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä maaliskuuta 2006 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi polttoainemaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 15/2006 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- LA 37/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Laki ajoneuvoverolain 12 ja 38 §:n, polttoainemaksusta annetun lain 1 §:n, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n sekä autoverolain 6 §:n muuttamisesta (läh. 29.4.2004)
- LA 42/2005 vp — Pekka Vilkuna /kesk ym.: Laki polttoainemaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (läh. 12.5.2005)
- TPA 23/2004 vp — Toimi Kankaanniemi/kd ym.: Hybridiautojen verotuskohtelu (läh. 28.4.2004)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet hallituksen esityksestä kuultavina

- neuvotteleva virkamies Merja Sandell, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Juhani Hienonen, liikenne- ja viestintäministeriö
- yksikönpäällikkö Markku Kärkkäinen, Ajo-neuvohallintokeskus AKE
- myyntipäällikkö Jussi Vainikka, Gasum Oy
- varatoimitusjohtaja Pekka Niemi, Autoalan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto ry
- toimitusjohtaja Pekka Puputti, Autotuojat ry.

Verojaostossa ovat olleet lakialoitteesta LA 42/2005 vp kuultavina

- kansanedustaja Pekka Vilkuna, eduskunta
- neuvotteleva virkamies Merja Sandell, valtiovarainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Polttoainemaksusta annetusta laista poistettaisiin vaatimukset, joiden mukaan maksusta

vapaiden kaasukäyttöisten ajoneuvojen on täytettävä seuraavaksi voimaan tulevat, vähintään EURO 4 -tason pakokaasupäästönormit. Lakiin

lisättäisiin säännös puu- ja turveperusteista polttoainetta käyttävien ajoneuvojen maksuvapautuksesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan sen jälkeen, kun ajoneuvosäännöksiin sisällytettävät ajoneuvojen kaasulaitteita ja niiden asennusta koskevat turvallisuusvaatimukset tulevat voimaan.

Eduskunta-aloitteet

LA 37/2004 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolain 12 §:n 1 momenttia ja 38 §:ää, polttoainemaksulain 1 §:n 1 momenttia, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 1 §:n 1 momenttia sekä autoverolain 6 §:n 1 momenttia. Näitä lakeja koskevilla muutoksilla pyritään edistämään sekä nestemäisten että kaasumaisten biopolttoaineiden käyttöä liikenteessä.

Sekä kaasumaisia että nestemäisiä biopolttoaineita käyttävät henkilö- tai pakettiautot olisi vapautettava ajoneuvoverosta ja tämän lisäksi vapautus polttoainemaksusta olisi ulotettava koskemaan myös nestemäisiä biopolttoaineita. Edelleen kaasumaiset ja nestemäiset biopolttoaineet olisi vapautettava polttoaineiden valmisteverosta ja biopolttoainetta käyttävän ajoneuvon autovero olisi pudotettava nykyisestä 10 prosenttiin.

LA 42/2005 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi polttoainemaksusta annetun lain 6 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohtaa siten, että laista poistuisivat maininnat kaasukäyttöisten ajoneuvojen päästöjen EURO-normeista. Lisäksi 4 kohtaan lisättäisiin vety.

TPA 23/2004 vp. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin hybridautojen verotuksen alentamiseksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esitys perustuu käytännössä eduskunnan piirissä syntyneeseen lakialoitteeseen LA 42/2005 vp, jonka tarkoituksena on tukea kaasukäyttöisten autojen yleistymistä verotuksen avulla. Aloitteen on allekirjoittanut yhteensä 178 kansanedustajaa.

Lakialoite puolestaan liittyy kiinteästi polttoainemaksusta vuonna 2003 annetun lain säätämisen yhteydessä eduskuntakäsittelyssä tehtyihin muutoksiin, joiden tarkoituksena oli edistää ylipäänsä bioperäisten polttoaineiden liikennekäyttöä. Keskeisin tätä koskenut muutos oli se, että metaanista koostuvaa polttoainetta käyttäville henkilö- ja pakettiautoille säädettiin vapautus käyttövoimaverosta eli entisestä ns. dieselverosta. Lisäksi polttoainemaksusta annetusta laista poistettiin ehto, jonka mukaan vain valmistuksen yhteydessä biokaasun käyttöön ra-

kennetut henkilö- ja pakettiautot olisivat vapaita polttoainemaksusta.

Verovapautta rajoittamaan jäi kuitenkin lakien välisen viittaussäännöksen perusteella se, että maksusta vapaiden kaasukäyttöisten henkilö- ja pakettiautojen on täytettävä ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana *seuraavaksi* voimaan tulevat, vähintään EURO 4 -tason pakokaasupäästönormit. Nyt myös tästä edellytyksestä esitetään siis luovuttavaksi. Vastaisuudessa olisi siten riittävää, että päästötaso täyttää ne vaatimukset, joista säädetään liikenteeseen hyväksymistä koskevassa ajoneuvolainsäädännössä. Jälkiasennuksella kaasukäyttöisiksi muutettavien ajoneuvojen osalta tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että pakokaasuvaatimukset määräytyvät ajoneuvon *ensimmäisen käyttöönoton* ajankohdan mukaan.

Muutos helpottaa ennen kaikkea ulkomaisten tehdasvalmisteisten käytettyjen autojen ja kotimaisten jälkiasennettujen kaasukäyttöisten auto-

jen liikenteeseen hyväksymistä ja markkinoille tuloa. Esitys ei vaikuta sitä vastoin käytännössä uusiin autoihin, koska niiden rekisteröinti on edellyttänyt tämän vuoden alusta EURO 4 -tason täyttäviä päästöominaisuuksia mallivuodesta riippumatta.

Esitykseen on suhtauduttu myönteisesti valiokunnan asiantuntijakuulemisessa; kaasukäyttöisiä autoja pidetään yleisesti turvallisina, ja riittävä taso voidaan varmistaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa asetettavilla teknillisillä vaatimuksilla, asianmukaisella ohjeistuksella ja huolellisella muutoskatsastuksella, kuten tarkoitus on. Lainmuutokselle ei ole siten ajoneuvoteknisiä esteitä.

Pitkään ongelmana pidetty niukka jakeluverkosto on sekin saamassa positiivisen ratkaisun. Gasum Oy:n tavoitteena on rakentaa noin 30 asemaa käsittävä verkosto vuoteen 2010 mennessä. Asemista kymmenkunta sijoitettaisiin pääkaupunkiseudulle ja muut maakaasuverkoston alueen kaupunkikeskittymiin siten, että liikennöinti onnistuu vaivatta koko verkoston alueella. Verkostoa laajennettaisiin alkuvaiheen jälkeen valtaväylien varteen sijoitettavilla asemilla sekä maakaasuverkoston ulkopuolisilla yksittäisillä asemilla, jotka perustuisivat todennäköisesti biometaanin tai nesteytetyn maakaasun käyttöön. Markkinoille kaavaillaan lisäksi jo tämän vuoden aikana ns. kotitankkausasemia, joita voidaan käyttää maakaasun jakeluverkkoon kytkeytyissä kiinteistöissä.

Maakaasun käyttö liikennepolttoaineena on VTT:n selvityksen mukaan laajentumassa voimakkaasti Euroopassa¹. Kaasukäyttöisiä autoja on siellä yleisesti ja eniten Italiassa, noin 450 000. Ympäristöhyödyt ovat selvät; hiilidioksidipäästöjen alenema bensiinikäyttöisiin autoihin on tutkimusten mukaan noin 25 prosenttia, ja kaasuautojen melutaso on huomattavasti alhaisempi kuin perinteisellä moottoriteknikalla. Biokaasuun liittyy lisäksi kaksois-

hyöty, kun polttoaine jalostetaan mätänemisessä syntyvästä myrkyllisestä ja ympäristölle haitallisesta metaanista.

Valiokunta näkee esityksen osana laajempaa vähäpäästöiseen energiankulutukseen liittyvää kehityssuuntaa ja siten myönteisenä ympäristöpoliittisena toimenpiteenä. Lisäksi se helpottaa maakaasua ja biokaasua käyttävien ajoneuvojen käyttöönottoa ja selkiyttää tilannetta tällaisia ajoneuvoja harkitsevien ja hankkivien osalta. Maakaasuautojen yleistymisen on myös käytännössä edellytyksenä kotimaisen biokaasun käytölle ajoneuvojen polttoaineena. Valiokunta puoltaa näillä perusteilla esityksen hyväksymistä.

Liikenne- ja viestintäministeriön muutokset autojen ja perävaunujen rakenteesta ja varusteista annettuun asetukseen on tarkoitus saattaa voimaan 1.6.2006. Polttoainemaksulakiin nyt ehdotetut muutokset on tarkoitus saattaa voimaan samaan aikaan. Valiokunta pitää tätä perusteltuna, jotta säätelykokonaisuus pysyy ehyenä. Samalla voidaan varmistua siitä, että käyttöön hyväksyttävät kaasukäyttöiset ajoneuvot täyttävät asianmukaiset turvallisuusvaatimukset.

Puu- tai turveperusteisten polttoaineiden käyttö

Esitykseen sisältyy tarkennus, jolla korjataan lakiin edellisen käsittelyn yhteydessä jäänyt lapsus. Polttoainemaksua koskeva vapautus ulotetaan nyt myös puu- ja turveperusteista polttoainetta käyttäviin ajoneuvoihin, kuten tarkoitus on ollut. Tällaiset ajoneuvot on jo vapautettu sekä ajoneuvoveron perusverosta että käyttövoimaverosta. Perustetta polttoainemaksun määrittämiseen ei asiallisesti siten ole. Tätä koskeva tarkennus lakiin on siis tarpeen.

Eduskunta-aloitteet

Kuten todettu, hallituksen esitys perustuu asiallisesti lakialoitteeseen LA 42/2005 vp. Koska siinä on otettu kuitenkin huomioon myös puu- ja turveperusteisten ajoneuvojen asema, valiokunta katsoo, että lakiesitys tulisi hyväksyä yksin hallituksen esityksen perusteella. Valiokunta esittää sen vuoksi, että aloitteet hylättäisiin.

¹ Tuula Mäkinen, Kai Sipilä & Nils-Olof Nyland, Liikenteen biopolttoaineiden tuotanto- ja käyttömahdollisuudet Suomessa, VTT Tiedotteita 2288, Espoo 2005.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että eduskunta-aloitteet LA 37/2004 vp, LA 42/2005 vp ja TPA 23/2004 vp hylätään.

Helsingissä 7 päivänä huhtikuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Koski /kesk	Pirkko Peltomo /sd
vpj.	Matti Ahde. /sd	Iivo Polvi /vas
jäs.	Christina Gestrin /r	Virpa Puisto /sd (osittain)
	Kyösti Karjula /kesk	Matti Saarinen /sd
	Jari Koskinen /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Pekka Kuosmanen /kok	Irja Tulonen /kok
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	vjäs. Timo Kalli /kesk (osittain)
	Mika Lintilä /kesk	Olli Nepponen /kok (osittain)
	Pekka Nousiainen /kesk	Aulis Ranta-Muotio /kesk (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	Maija Rask /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.